

РЕЦЕНЗІЇ, ПОДІЇ, ОГЛЯДИ

Ростислав **Шмагало**

доктор мистецтвознавства, професор,
декан факультету історії і теорії мистецтва
Львівської національної академії мистецтв

Духовні горизонти Дмитра Парути

(Рецензія на альбом-монографію Мар'яна Бесаги
«Парута Дмитро. Стежками митця». – Київ : ПП «Р. К.
Майстер-Принт», 2017. – 298 с., іл.)

© Шмагало Р., 2017

<http://doi.org/10.5281/zenodo.1170658>

Книга львівського мистецтвознавця Мар'яна Бесаги «Парута Дмитро. Стежками митця» присвячена творчості одного з типових, у доброму розумінні цього слова, представників львівської школи графіки. Вона сконструйована за принципом естетично та змістовно багатого альбому, що представляє життя і творчість Дмитра Парути. Гортаючи сторінки, читач немовби проходить стежинами долі самого митця, занурюючись у атмосферу його родинного коріння, дитинства, творчого становлення, студентських років і професійної зрілості. Добірні ілюстровані сторінки альбому в міру «пересипані» текстом мистецтвознавця, що синхронно оповідає про життєві дороги та пов'язаний з ними творчий доробок митця. Такий принцип викладу матеріалу занурює у багатющий на події та враження світ художника, ненав'язливо змушує торкнутися фотодокументів, інструментів у творчій майстерні, а відтак і найголовнішого – творів живопису, графіки та рисунку. Це своєрідний діалог з художником, тактовно зрежисований незримо присутнім у тексті мистецтвознавцем.

Хронологічно поданий екскурс в історію життя і творчості збагачений не лише світлинами з майстерні, з життя, але й закарбованими фотодокументами рідної Гуцульщини й пам'ятних місць подорожей.

Мар'ян Бесага окреслює основні творчі пошуки митця, що ґрунтуються на культурі гуцулів, на гармонії з красою кар-

патського краю та рефлексіях від спілкування з доленосними вчителями, зокрема, з Романом Сельським. «Духовні горизонти» Дмитра Парути не обмежені Карпатами. У книзі відображена еволюція філософського розуміння змісту життєвих явищ, пов'язаних із середовищем і мистецькими цінностями Львова. Книга репрезентує багатогранний синтез жанрів, технік, пошуків пластичної мови, ілюструє мистецьке відображення духовної історії України, її семантичної знаковості. Перед нами постає образ-тип художника-романтика, у такому ж романтичному ключі висвітленої мистецтвознавцем правди й поезії його творчості.

Композицію книги складають послідовні ілюстровані блоки: ліногравюри, меццо-тинти, акватинти, рисунки, живопис із перехресно скомпонованою тематикою: симфонією Карпат, мотивами Гурзуфа, Гошева, Дземброні, Глинян, Лаврова, Казахстану за шевченківським слідом... Книга показує і «творчу кухню» художника, своєрідні підготовчі гуаші й начерки, матеріали під рубрикою «Архів». Значущим у виданні є повноцінний переклад тексту книги англійською мовою та оригінальна сторінка із зазначеними головними віхами й цінностями життя Дмитра Парути. Зміст і дизайн книги якнайкраще відповідають сучасним вимогам.